

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O SIGURNOSNOJ ZAŠTITI POMORSKIH BRODOVA I LUKA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Zakonom o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka („Narodne novine“, br. 108/17) stvoreni su uvjeti za primjenu Uredbe (EZ) br. 725/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o jačanju sigurnosne zaštite brodova i luka te je u nacionalno zakonodavstvo prenesena Direktiva 2005/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o jačanju sigurnosne zaštite.

Zakon o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka primjenjuje se na hrvatske luke u koje pristaju brodovi u međunarodnoj plovidbi. U skladu s navedenim Zakonom, lučka uprava odnosno ovlaštenik koncesije luke posebne namjene odgovoran je za sigurnosnu zaštitu takve luke, što se prije svega odnosi na obvezu izrade procjene i plana sigurnosne zaštite luke odnosno lučkog operativnog područja te na primjenu mjera utvrđenih planom sigurnosne zaštite. Izradu procjena i planova sigurnosne zaštite luka obavljaju priznate organizacije za sigurnosnu zaštitu luka.

Člankom 7. stavkom 4. Zakona o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka propisana je i iznimka od pravila temeljem kojeg, svaka luka odnosno lučko operativno područje na koje se isti Zakon primjenjuje, mora imati procjenu sigurnosne zaštite luke. Temeljem ove iznimke, ministarstvo nadležno za pomorstvo na zahtjev lučke uprave ili ovlaštenika koncesije luke posebne namjene, može izuzeti od izrade takve procjene, one luke koje godišnje imaju manje od 12 ticanja brodova kako su definirani člankom 5. stavkom 1. istoga Zakona.

Slijedom inspekcijskog nadzora koji je provela Europska komisija u razdoblju od 18. ožujka 2019. godine do 22. ožujka 2019. godine u Republici Hrvatskoj, a vezano za primjenu naprijed spomenute Uredbe (EZ) br. 725/2004 i odredbi kojima je u hrvatsko zakonodavstvo prenesena Direktiva 2005/65/EZ, zaključeno je kako treba pristupiti odgovarajućim izmjenama Zakona o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka na način da se osigura da sve luke iz obuhvata Zakona, bez iznimaka, moraju imati izrađene procjene sigurnosne zaštite kako nalaže članak 6. stavak 1. Direktive.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Ovim Zakonom briše se stavak 4. članka 7. Zakona o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka („Narodne novine“, br. 108/17) kojim je propisana iznimka od pravila da svaka luka odnosno lučko operativno područje na koje se isti Zakon primjenjuje mora imati procjenu sigurnosne zaštite luke i to na način da ministarstvo nadležno za pomorstvo, na zahtjev lučke uprave ili ovlaštenika koncesije luke posebne namjene, može izuzeti od izrade procjene sigurnosne zaštite, one luke koje godišnje imaju manje od 12 ticanja brodova iz članka 5. stavka 1. istoga Zakona.

Na ovaj će se način osigurati da sve luke iz obuhvata Zakona moraju imati izrađene procjene sigurnosne zaštite, a kako nalaže i članak 6. stavak 1. Direktive 2005/65/EZ te što je u skladu i s nalazom i mišljenjem koje je Europska komisija donijela slijedom inspekcijskog nadzora kojeg je u Republici Hrvatskoj provela 2019. godine.

Ovim se Zakonom, pravne sigurnosti radi, dodatno uređuju i odredbe kojima je definiran sastav Povjerenstva koje djeluje temeljem odredbi istoga Zakona, a na način da se precizno utvrđuje njegov sastav ovisno o poslovima koje obavlja u danom trenutku. Napominje se i kako članovima istoga Povjerenstva ne pripada pravo na naknadu za rad u Povjerenstvu pa za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati ni dodatna financijska sredstva u držanom proračunu.

Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Brisanjem odredbe stavka 4. članka 7. Zakona o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka (Narodne novine broj 108/17) ukida se mogućnost iznimke od pravila da svaka luka odnosno

lučko operativno područje na koje se isti Zakon primjenjuje mora imati procjenu sigurnosne zaštite luka, te se osigurava da sve luke iz obuhvata Zakona moraju imati izrađene procjene sigurnosne zaštite kako nalaže članak 6. stavak 1. Direktive 2005/65/EZ.

Donošenjem ovog Zakona, Republika Hrvatska će se u potpunosti uskladiti s europskim zakonodavstvom iz područja sigurnosne zaštite brodova i luka.

Završno, detaljnijim definiranjem sastava Povjerenstva koje djeluje temeljem istoga Zakona, doprinijet će se jačoj pravnoj sigurnosti i jasnoći izričaja zakonskog teksta.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O SIGURNOSNOJ ZAŠTITI POMORSKIH BRODOVA I LUKA

Članak 1.

U Zakonu o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka („Narodne novine“, br. 108/17) u članku 3., stavku 1., točka 18. mijenja se i glasi:

„18) Povjerenstvo Ministarstva je povjerenstvo koje imenuje ministar za provjeru udovoljavanja uvjetima priznatih organizacija za sigurnosnu zaštitu luka, obavljanje pregleda i davanje mišljenja vezano za odobravanje planova i procjena sigurnosne zaštite luka te odobravanje imenovanih osoba odgovornih za sigurnosnu zaštitu lučkog operativnog područja i za sigurnosnu zaštitu luka.

Sastav Povjerenstva Ministarstva ovisi o poslovima koje obavlja pa ga tako, kada obavlja poslove provjere udovoljavanja uvjetima priznatih organizacija za sigurnosnu zaštitu luka i poslove odobravanja imenovanih osoba odgovornih za sigurnosnu zaštitu lučkog operativnog područja i za sigurnosnu zaštitu luka čine tri predstavnika Ministarstva, a kada obavlja poslove pregleda i davanja mišljenja vezano za odobravanje planova i procjena sigurnosne zaštite luka čine dva predstavnika ministarstva nadležnog za unutarnje poslove od kojih je jedan predstavnik policijske uprave na čijem se području nalazi luka za koju se odobrava procjena ili plan sigurnosne zaštite i tri predstavnika Ministarstva, od kojih je jedan predstavnik nadležne lučke kapetanije na čijem se području nalazi luka za koju se odobrava procjena ili plan sigurnosne zaštite.“

Članak 2.

U članku 7. stavak 4. briše se.

Dosadašnji stavci 5. do 8. postaju stavci 4. do 7.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom se propisuje sastav Povjerenstva Ministarstva ovisno o poslovima koje obavlja. Izričito se navodi i da, u sastavu Povjerenstva, kada obavlja poslove vezane za odobravanje procjena ili planova sigurnosne zaštite luka, kao jedan od tri predstavnika ministarstva nadležnog za poslove pomorstva, obavezno sudjeluje predstavnik nadležne lučke kapetanije na čijem se području nalazi luka, jer isti najbolje poznaje sve relevantne činjenice za luku čija se procjena ili plan odobrava. Tada se u sastavu Povjerenstva (uz tri predstavnika ministarstva nadležnog za poslove pomorstva, od kojih je jedan predstavnik nadležne lučke kapetanije, sve kako je naprijed već pojašnjeno), nalaze i dva predstavnika ministarstva nadležnog za unutarnje poslove od kojih je jedan predstavnik policijske uprave na čijem se području nalazi luka za koju se odobrava procjena ili plan sigurnosne zaštite .

Uz članak 2.

Ovim člankom briše se odredba temeljem koje je ministarstvo nadležno za poslove pomorstva moglo, na zahtjev lučke uprave ili ovlaštenika koncesije luke posebne namjene, iznimno izuzeti od izrade procjene sigurnosne zaštite luke one luke koje godišnje imaju manje od 12 ticanja brodova navedenih u članku 5. stavak 1. ovoga Zakona, čime se predmetni Zakon, i posljedično hrvatsko zakonodavstvo u području sigurnosne zaštite pomorskih brodova i luka u potpunosti usklađuje s odnosnim europskim zakonodavstvom, i to odredbama Direktive 2005/65 EZ.

Uz članak 3.

Ovim člankom propisano je stupanje ovog Zakona na snagu. S obzirom na žurnost usklađivanja s zaključcima inspeksijskog nadzora Europske komisije i samo dvije predložene izmjene, predlagatelj smatra da je vacatio legis od jednog dana od dana objave u "Narodnim novinama" dostatan vremenski okvir da se s odredbama ovoga Zakona upoznaju svi adresati na koje se isti odnosi.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Definicije

Članak 3.

Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

- 1) luka znači morską luku, tj. morski i s morem neposredno povezan kopneni prostor u utvrđenim granicama lučkog područja s izgrađenim i neizgrađenim obalama; lukobranima, uređajima, postrojenjima i drugim objektima i sustavima namijenjenim za pristajanje, sidrenje i zaštitu brodova, jahti i brodica, ukrcaj i iskrcaj putnika i tereta, uskladištenje i drugo rukovanje teretom, proizvodnju, oplemenjivanje i doradu tereta te ostale gospodarske djelatnosti koje su s tim djelatnostima u međusobnoj ekonomskoj, prometnoj ili tehnološkoj vezi
- 2) sučelje brod/luka je odnos koji nastaje kada je brod neposredno pod utjecajem djelovanja ili kretanja ljudi ili stvari ili pružanja usluga brodu u luci
- 3) lučko operativno područje je područje luke ili jedno ili više područja unutar luke na kojima se primjenjuju mjere sigurnosne zaštite s jednoznačno određenim granicama te na kojem se odvija sučelje brod/luka, a može uključivati pristaništa, priveze, obale s opremom, uređajima i skladištima namijenjenima za prekrcaj i pružanje drugih usluga brodovima, sidrišta i prilaze luci s morske strane
- 4) osoba za vezu je osoba imenovana za koordinaciju komunikacije o sigurnosnoj zaštiti luka s Europskom komisijom i drugim državama članicama i za praćenje provedbe ovoga Zakona u skladu s Uredbom (EZ) br. 725/2004 i ovim Zakonom
- 5) izjava o sukladnosti luke je potvrda da luka odnosno njezina lučka operativna područja udovoljavaju zahtjevima sigurnosne zaštite propisanim ovim Zakonom
- 6) Deklaracija o sigurnosnoj zaštiti je sporazum kako je definiran Uredbom (EZ) br. 725/2004
- 7) stupnjevi sigurnosne zaštite su razine sigurnosne zaštite kako su uređene Uredbom (EZ) br. 725/2004
- 8) priznata organizacija za sigurnosnu zaštitu luka je pravna osoba koja je temeljem ispunjavanja uvjeta propisanih ovim Zakonom ovlaštena obavljati određene poslove utvrđene ovim Zakonom, a vezane za sigurnosnu zaštitu luka
- 9) časnik odgovoran za sigurnosnu zaštitu broda (SSO) je časnik na brodu odgovoran za sigurnosnu zaštitu broda u skladu s odredbama ovoga Zakona i Uredbe (EZ) br. 725/2004, za primjenu i održavanje plana sigurnosne zaštite broda i za održavanje veza s osobom odgovornom za sigurnosnu zaštitu u kompaniji i osobom odgovornom za sigurnosnu zaštitu luke
- 10) osoba odgovorna za sigurnosnu zaštitu u kompaniji (CSO) je osoba koju je kompanija odredila kao osobu odgovornu za sigurnosnu zaštitu u kompaniji u skladu s odredbama ovoga Zakona i Uredbe (EZ) br. 725/2004, za osiguravanje provedbe procjene sigurnosne zaštite broda, izradu i primjenu plana sigurnosne zaštite broda te za vezu s osobama odgovornim za sigurnosnu zaštitu luke i časnikom odgovornim za sigurnosnu zaštitu broda
- 11) osoba odgovorna za sigurnosnu zaštitu lučkog operativnog područja (PFSO) je osoba određena za izradu, primjenu, izmjene i održavanje plana sigurnosne zaštite luke i za vezu s časnicima odgovornim za sigurnosnu zaštitu broda i osobama odgovornim za sigurnosnu zaštitu u kompaniji

12) osoba odgovorna za sigurnosnu zaštitu luke (PSO) je osoba odgovorna za koordinaciju i komunikaciju o primjeni mjera sigurnosne zaštite s osobama odgovornim za sigurnosnu zaštitu lučkih operativnih područja (PFSO) u lukama koje imaju više lučkih operativnih područja

13) djelatnik zadužen za sigurnosnu zaštitu je zaposlenik ovlaštenika koncesije koji obavljaju djelatnost u luci ili na lučkom operativnom području i koji je zadužen za komunikaciju i suradnju s osobom odgovornom za sigurnosnu zaštitu lučkog operativnog područja i primjenu mjera sigurnosne zaštite u okviru područja i djelatnosti za koju ovlaštenik koncesije ima sklopljen ugovor o koncesiji

14) piratstvo je piratstvo kako je definirano člankom 101. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora

15) oružana pljačka je bilo koje od djela obuhvaćenih definicijom piratstva ako je počinjeno u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru obalne države i arhipelaškim vodama

16) osoba za naoružanu pratnju je osoba koja nije član posade broda, a koja je ukrcana na brod za obavljanje neposredne sigurnosne zaštite posade, broda, tereta i druge imovine na brodu od piratstva i oružane pljačke te koja prilikom obavljanja svojih poslova na brodu može koristiti vatreno oružje

17) inspektor za sigurnosnu zaštitu je inspektor sigurnosti plovidbe osposobljen i ovlašten za poslove nadzora sigurnosne zaštite brodova, luka i lučkih operativnih područja

18) Povjerenstvo Ministarstva je povjerenstvo koje imenuje ministar za provjeru udovoljavanja uvjetima priznatih organizacija za sigurnosnu zaštitu luka, obavljanje pregleda i davanje mišljenja vezano za odobravanje planova i procjena sigurnosne zaštite luka te odobravanje imenovanih osoba odgovornih za sigurnosnu zaštitu lučkog operativnog područja i za sigurnosnu zaštitu luka, a čine ga tri predstavnika Ministarstva i dva predstavnika ministarstva nadležnog za unutarnje poslove

19) Povjerenstvo za ovjeru godišnjih pregleda izjave o sukladnosti je povjerenstvo nadležno za obavljanje godišnjih ovjera izjave o sukladnosti na području nadležnosti lučke kapetanije i čine ga dva člana, jedan iz nadležne lučke kapetanije i jedan iz nadležne policijske uprave

20) država članica je država članica Europske unije

21) ministar je ministar nadležan za poslove pomorstva

22) Ministarstvo je ministarstvo nadležno za poslove pomorstva

23) kompanija je fizička ili pravna osoba koja je preuzela odgovornost za upravljanje brodom od vlasnika broda i koja je preuzimanjem takve odgovornosti preuzela ovlasti i odgovornosti sukladno Međunarodnom pravilniku o upravljanju sigurnošću (ISM Pravilnik)

24) Tehnička pravila su propisi doneseni na temelju Pomorskog zakonika kojima se utvrđuju zahtjevi kojima moraju udovoljavati pomorski objekti i kompanije, kao i način obavljanja tehničkog nadzora i izdavanja isprava, zapisa i knjiga pomorskog objekta i kompanije

25) SOLAS Konvencija je Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih života na moru iz 1974. godine, kako je izmijenjena i dopunjena

26) ISPS Pravilnik je Međunarodni pravilnik o sigurnosnoj zaštiti brodova i lučkih prostora iz 2002. godine, kako je izmijenjen i dopunjen

27) Pariški memorandum je Pariški memorandum o suglasnosti o nadzoru države luke.

Procjena sigurnosne zaštite luke

Članak 7.

(1) Svaka luka odnosno lučko operativno područje na koje se primjenjuje ovaj Zakon mora imati procjenu sigurnosne zaštite luke koja mora uzeti u obzir posebnosti različitih dijelova luke i okruženje luke kada ono ima ili u određenim okolnostima može imati utjecaj na sigurnosnu zaštitu luke.

(2) U slučaju kada na području jedne luke ima više lučkih operativnih područja, procjena sigurnosne zaštite luke mora sadržavati procjene svih lučkih operativnih područja unutar te luke izrađene u skladu s odredbama Uredbe (EZ) br. 725/2004.

(3) Lučka uprava ili ovlaštenik koncesije luke posebne namjene dužan je osigurati izradu procjene sigurnosne zaštite luke i pravodobno podnijeti Ministarstvu zahtjev za odobrenje procjene odnosno izmjene i dopune procjene, u prilogu kojeg mora biti dostavljena procjena odnosno izmjena i dopuna procjene.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, na zahtjev lučke uprave ili ovlaštenika koncesije luke posebne namjene, Ministarstvo može izuzeti od izrade procjene sigurnosne zaštite luke koje godišnje imaju manje od 12 ticanja brodova iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Procjene sigurnosne zaštite luka izrađuje priznata organizacija za sigurnosnu zaštitu luka.

(6) Obvezni sadržaj procjene sigurnosne zaštite luke utvrđen je Prilogom I. ovoga Zakona.

(7) O zahtjevu za odobrenje procjene sigurnosne zaštite ili za izmjenu i dopunu procjene rješenjem odlučuje Povjerenstvo Ministarstva po izvršenoj provjeri udovoljava li izrađena procjena zahtjevima propisanim ovim Zakonom i Uredbom (EZ) br. 725/2004 u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(8) Protiv rješenja iz stavka 7. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.